

Hjemmeværnskommandoen

5. juni 2012

HJEMMEVÆRNETS SKRIFTLIGE ÅRLIGE REDEGØRELSE

Indledning: Året der gik – i hjemmeværnet.

Støtten til forsvaret og samfundets samlede beredskab inden for Danmarks grænser er omdrejningspunktet for hjemmeværnet. Her har frivillige, også i 2011, løst opgaver døgnet rundt over hele landet, når der var brug for dem.

I de første dage af januar var hjemmeværnet en vigtig del af sneberedskabet, ligesom frivillige hænder var klar med akut hjælp, da sommerens voldsomme regnskyl gav oversvømmelser i blandt andet København og på Lolland-Falster. I forbindelse med VM i Landevejscykling i september arbejdede 400 hjemmeværnssoldater tæt sammen med politiet om at holde trafikken i gang i hovedstadsområdet.

De faglige resultater i 2011 viser, at hjemmeværnet fortsat er inde i en positiv udvikling som en god støtte for forsvaret og en attraktiv partner i samfundets samlede beredskab.

Totalt har hjemmeværnet været indsat i 479.329 mandtimer. Heraf var de 248.826 timer støtte til myndigheder inden for Forsvarsministeriets ressort, mens 230.503 timer var hjælp til samfundet. Nationalt udfører hjemmeværnet således specialiseret opgaveløsning af høj kvalitet og har tilpasset sine kapaciteter til forsvarets og det samlede beredskabs, herunder politiets, behov.

Disse faglige resultater bærer frugt. Således nyder hjemmeværnet fortsat stor tillid i befolkningen. Hele 79 % af danskerne har tillid til, at hjemmeværnet kan løse sine opgaver, mens 81 % mener, at det arbejde, som hjemmeværnets frivillige soldater udfører, bidrager til at løse relevante samfundsopgaver.

Den høje tillid til hjemmeværnet afspejles også i en stor tilgang af nye medlemmer. Således har hjemmeværnet også i 2011 haft en stor tilgang på 1.570 frivillige soldater svarende til 8 % af de aktive soldater. Som følge af en bevidst strategi er især hjemmeværnets andel af nye frivillige soldater med tidligere værnuddannelse i forhold til antallet af aktive soldater i hjemmeværnet i øvrigt steget betydeligt i 2011.

Parallelt med den nationale opgaveløsning deltog et rekordstort antal frivillige hjemmeværnssoldater i 2011 i internationale operationer. Indtil sensommeren stillede hjemmeværnet soldater til rådighed for forsvarets styrker i Afghanistan, og fra februar 2011 har frivillige hjemmeværnssoldater udgjort det danske bidrag til KFOR i Kosovo med en bevogtningsdeling.

Hjemmeværnet har udsendt 174 frivillige soldater i rammen af Forsvarskommandoen i 2011. Heraf 142 frivillige soldater i bevogtningsdelinger og 32 frivillige soldater i andre internationale missioner. Derudover har forsvaret haft 270 soldater udsendt, som udover deres tilknytning til forsvaret tillige er medlemmer af hjemmeværnet. Dette giver samlet 444 personer udsendt i international tjeneste, som er frivillige soldater i hjemmeværnet.

I en ny rapport fra SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, som tegner et samlet portræt af hjemmeværnets frivillige soldater, konkluderes det bl.a., at hver tredje aktive soldat gerne vil udsendes i internationale missioner for at støtte forsva-

ret. Blandt de unge er andelen endnu højere. I rapporten anføres det, at 7 ud af 10 aktive frivillige soldater i alderen 18-29 år ville takke ja til udsendelse. Dette vurderes som værende positivt, idet denne aldersgruppes andel af det samlede antal frivillige soldater er steget markant i de seneste år.

2011 blev også året, hvor hjemmeværnet oprettede et nyt kapacitetsopbygningscenter, der skal styrke kompetencerne inden for civil og militær genopbygning i kriseramte lande. Hjemmeværnet ser herigennem en mulighed for at yde en væsentlig støtte samt at opnå en øget international profil. I 2011 har hjemmeværnet bl.a. været engageret i militær kapacitetsopbygning i Georgien.

Årets økonomiske resultat er et mindre underskud til videreførelse på 1,1 mio. kr. I kraft af en stram økonomistyring er det lykkedes hjemmeværnet at fastholde kvaliteten i løsningen af kerneopgaverne. Dermed er det lykkedes hjemmeværnet at skabe økonomisk råderum til de højst prioriterede områder: Lovpligtig uddannelse, uddannelse af enheder og enkeltpersoner til internationale operationer, lokale vagttilkalderordninger, forligsafledte implementeringsudgifter samt den planlagte fornyelse af hjemmeværnets internetløsning, HJV.DK.

Som nævnt i hjemmeværnets skriftlige redegørelse vedrørende 2010, fra maj 2011, havde hjemmeværnet et overskud i 2010 på 25,6 mio. kr. Dermed udgjorde det akkumulerede resultat ultimo 2010 30,8 mio. kr. Med resultatet i 2011 er det akkumulerede overskud primo 2012 reduceret til 29,7 mio. kr. Beløbet er disponeret til en iværksat og vital fornyelse af hjemmeværnets internetløsning, HJV.DK, samt delvis finansiering af ekstraordinære udgifter forbundet med hjemmeværnets indsættelse i forbindelse med EU-formandskabet og støtte ved cykelløbet Giro d'Italia i 2012. Det økonomiske resultat vurderes samlet set tilfredsstillende.

Det økonomiske udgangspunkt for hjemmeværnets virksomhed i 2012 og frem vurderes som værende tilfredsstillende – også efter effektiviseringerne som led i effektiv administration i staten.

Hjemmeværnet har implementeret de væsentligste dele af forsvarsforlig 2010-2014. Den 1. januar 2011 trådte en række strukturændringer i kraft, og der er netop gennemført et større eftersyn og opgradering af den lovpligtige uddannelse, hvilket skal sikre, at hjemmeværnet nu og i fremtiden fremstår som en attraktiv militær samarbejdspartner for forsvaret og samfundets samlede beredskab.

Særlig fokus i 2012 – i hjemmeværnet.

Inden for de områder, hvor det er konstateret, at opgaveanmodninger ikke har kunnet inddækkes med forsvarets eksisterende kapaciteter, har forsvaret og hjemmeværnet samarbejdet om at udvikle nye nationale kapaciteter. Dette samarbejde har blandt andet resulteret i målrettede kapaciteter som sneberedskab og rydningsassistenter samt opstilling og uddannelse af VIP-chauffører og sikkerhedskontrollanter.

Med henblik på at imødekomme forsvarets behov for hjemmeværnets støtte, i forbindelse med f.eks. stormflod, oversvømmelser, brand, sikkerhed m.v., arbejder hjemmeværnet mod en mere specialiseret tilgang til opgaveløsningen. Førnævnte forøgede interesse for medlemskab af hjemmeværnet blandt forsvarets øvrige værn vurderes at være et udtryk for, at hjemmeværnets image er blevet styrket i det øvrige forsvar.

Bevogtning er en af hjemmeværnets kernekompetencer, der i høj grad efterspørges i såvel nationale som internationale operationer. I 2012 vil hjemmeværnet derfor fortsat have fokus på kompetence og udvikling på dette område ved, at prioritere funktions- og enhedsuddannelser i bevogtning.

Der vil endvidere blive sat fokus på udpegning, udvælgelse, uddannelse og ikke mindst udvikling af førere i hjemmeværnet, herunder at tilsikre, at der i god tid udpeges kvalificerede efterfølgere til førerstillinger.

Ultimo 2011 råder hjemmeværnet over 101 fartøjsførere, som vil kunne indgå i en operativ besætning. Heraf er 69 enkadreret i eksisterende operative besætninger, mens de sidste 32 uddannede fartøjsførere arbejder i andre funktioner eller ikke ønsker at virke som fartøjsførere. Der arbejdes på at øge antallet af fartøjsførere og operative besætninger.

Hjemmeværnet oplever en øget efterspørgsel fra politiet vedr. støtte til større nationale arrangementer.

Det gode og frugtbare samarbejde med Rigspolitiet vedrører bl.a. et pilot-projekt vedr. rekvisition, registrering og tilbagemelding på støtte til politiet. Udviklingsarbejdet har været mere omfattende og tidskrævende end først antaget og intensiveres derfor i 2012. Der køres en officiel testperiode ved hjemmeværnets og politiets myndigheder i første halvår 2012.

Hjemmeværnet har et stort potentiale for et fortsat internationalt engagement og hjemmeværnets frivillige soldater besidder relevante kompetencer inden for en række områder som vil kunne anvendes i relation til militær støtte til civil genopbygning og militær kapacitetsopbygning. Hjemmeværnets internationale engagement bør sikres kontinuitet, da det er forudsætningen for at hjemmeværnet kan fastholde og fortsat udvikle støtte til forsvarets internationale engagement.

Opfølgning på effektiviseringer og rationaliseringer i hjemmeværnet.

a. Effektivisering af personaleforbruget i hjemmeværnet med 1 pct. i 2010 stigende til 5 pct. i 2014.

Den i forsvarsforlig 2010-2014 af 24. juni 2009 angivne effektivisering af personaleforbruget med 1 % i 2010 stigende til 5 % i 2014 er indarbejdet i personaleoplysningskemaet på Finansloven. På Finanslov for finansåret 2009 havde hjemmeværnet opført 624 årsværk. Effektiviseringen af personaleforbruget blev indarbejdet lineært på Finanslov for finansåret 2010 med 6 årsværk i hvert af årene 2010-2013 og på Finanslov for finansåret 2011 med 7 årsværk i 2014, i alt 31 årsværk, hvorefter hjemmeværnet har opført 593 årsværk i 2014. I overensstemmelse hermed er lønsummen reduceret løbende i perioden 2010-2014 med i alt 10,1 mio. kr. i 2014. I forbindelse med iværksættelse af initiativer vedrørende effektiv administration i staten er hjemmeværnets bevillingsramme reduceret med 10 mio. kr. i 2012 og 11 mio. kr. i 2013 og fremefter, heraf lønsum 6,5 mio. kr. På grund af vakancer i hjemmeværnets struktur har det ikke i 2011 været nødvendigt at foretage afskedigelser som følge af nævnte effektiviseringer. Nøgletal for effektiviseringen af personaleforbruget i hjemmeværnet er anført i følgende tabel.

Budgetteret og faktisk antal årsværk i hjemmeværnet 2008-2014 (antal årsværk), samt reduktion af lønsummen på Finansloven (mio. kr.) som følge af effektivisering.

År	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Årsværk							
Budget	624	624	618	612	606	600	593
Regnskab ¹	598	607	611	591	-	-	-
Vakancer ²	26	17	7	21	-	-	-
Reduktion af lønsum							
Effektivisering af personaleforbruget ³	0,0	0,0	-2,0	-4,0	-6,0	-8,0	-10,1
Effektiv administration	-	-	-	-	-6,5	-6,5	-6,5

Note 1: Elever og ansatte på særlige ansættelsesvilkår indgår ikke i de anførte årsværkstal. Disse personalegrupper indgår imidlertid i opgørelserne i hjemmeværnets årsrapporter.

Note 2: I kølvandet på finanskrisen vendte en række officerer tilbage til forsvaret, hvorfor vakancerne i hjemmeværnet blev reduceret. I sær i 2010 var dette tilfældet. Dette har afstedkommet en mindre reel stigning i det faktiske antal årsværk i perioden 2008-2010.

Note 3: Reduktionen af lønsummen afspejler, at effektiviseringen af personaleforbruget primært er sket blandt de årsværk, som i gennemsnit trækker mindst på hjemmeværnets lønsum.

Følgende punkter er i alt væsentlig grad en gentagelse fra den skriftlige redegørelse sidste år vedrørende 2010. Punkterne er dog medtaget i årets redegørelse, da de fortsat har aktualitet og/eller er i udvikling.

b. Tilpasning og effektivisering af Hjemmeværnskommandoens organisation.

Hjemmeværnskommandoens nuværende organisation blev implementeret den 1. januar 2011, hvorefter den i højere grad ligner forsvarets øvrige stabe på tilsvarende niveau. I den forbindelse blev Hjemmeværnskommandoens øverste militære stillinger gjort værnssfælles og de hidtidige inspektorater for marine- henholdsvis flyverhjemmeværnet blev nedlagt og erstattet af to stillinger som chef for henholdsvis marine- og flyverhjemmeværnet, der tillige er divisionschefstillinger i Hjemmeværnskommandoen. Hjemmeværnets kontrolvirksomhed blev centraliseret og al logistik blev samlet i en afdeling. Endelig blev hjemmeværnets kapacitetsopbygningscenter oprettet som en integreret del af Hjemmeværnsstaben til styrkelse af hjemmeværnets bidrag til militær kapacitetsopbygning samt civil genopbygning. Tilpasningen af Hjemmeværnskommandoens organisation forventes forsat at resultere i en mere effektiv opgaveløsning, men ikke i konkrete økonomiske besparelser.

c. Effektivisering af hærens og hjemmeværnets lokale kommandostruktur.

Hjemmeværnets lokale kommandostruktur blev implementeret den 1. januar 2011. Kommandostrukturen består af tre totalforsvarsregioner og 16 hjemmeværnsdistrikter. De 16 hjemmeværnsdistrikter består af 12 hærhjemmeværnsdistrikter med områdedepoter, to marinehjemmeværnsdistrikter, et flyverhjemmeværnsdistrikt og et virksomhedshjemmeværnsdistrikt. De 12 hærhjemmeværnsdistrikter blev i samme forbindelse gjort geografisk sammenfaldende med og navngivet som de 12 politikredse. En del af de udsparede årsværk er blevet anvendt til en generel styrkelse af totalforsvarsregioner, distrikter og områdedepoter samt til opnåelse af en mere rationel drift af hjemmeværnets uddannelsescentre. Netto er der udsparet 53 årsværk i den lokale kommandostruktur, som pr. 1. april 2012 er normeret med 392 årsværk. Hjemmeværnskommandoen har i 2011 påbegyndt en tilpasning og forenkling af de enhedstyper, som de frivillige soldater indgår i, med henblik på en effektivisering af opstillings- og uddannelsesopgaverne. Dette styrker samtidigt hjemmeværnets bevogtningskapacitet og sikrer en fleksibel og forsat lokal forankring af hjemmeværnet i forhold til forsvarets og det øvrige samfunds behov for støtte.

d. Undersøgelse af mulige effektiviseringer af øvrige dele af hjemmeværnets driftsområder.

Mulighederne for yderligere effektivisering og rationalisering af hjemmeværnets virksomhed sonderes løbende. Dette sker med henblik på at sikre den til stadighed bedst mulige nyttiggørelse af de rådige ressourcer til understøttelse af hjemmeværnets opgaveløsning samt til fastholdelse af det frivillige engagement. Som eksempler kan nævnes ovenstående omfattende effektivisering af hjemmeværnets kommandostruktur, og at en systematisk registrering af medlemmernes civile kompetencer er påbegyndt med henblik på anvendelse i internationale civile genopbygningsopgaver. Endvidere har hjemmeværnet, med inddragelse af Forsvarsministeriets Interne Revision, gennemført en tilbunds gående undersøgelse af den administrative belastning af hjemmeværnets frivillige soldater. Bl.a. har denne undersøgelse afdækket et vitalt behov for fornyelse af hjemmeværnets internetløsning, HJV.DK.

Med en ny version af HJV.DK, bygget på en moderne platform og under anvendelse af standardfunktionalitet, vil vedligeholdelse og videreudvikling af platformen i højere grad blive leverandøruafhængig og kunne konkurrenceudsættes. For hjemmevær-

nets frivillige soldater, som ikke er på Forsvarets Integrerede InformatikNetværk (FIIN), vil en ny platform give mulighed for at lave de fleste administrative funktioner på nettet. Projektet er i overensstemmelse med regeringens digitaliseringsstrategi. Hjemmeværnets frivillige soldater er ulønnede. Derfor vil der ikke være en direkte økonomisk gevinst ved denne effektivisering. Omvendt vil en reduktion af de timer, som den enkelte frivillige soldat anvender til administrative funktioner, alt andet lige øge det potentielle antal timer, som den enkelte frivillige soldat vil kunne tilbyde i støtte til forsvaret og samfundets samlede beredskab. Hjemmeværnets støttevirksomhed er overdraget til forsvarets funktionelle tjenester i henhold til Aftale af 10. juni 2004 om forsvarets ordning 2005-2009. Derfor vil effektiviseringer i forsvarets støttestruktur naturligvis have afsmittende effekt på hjemmeværnets drift.